

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
SLAUGOS PRAKTIKOS
Į S T A T Y M A S**

2001 m. birželio 28 d. Nr. IX-413
Vilnius

**PIRMASIS SKIRSNIS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

Šis įstatymas nustato slaugos praktikos teisinius pagrindus, slaugytojų pareigas ir teises.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Slauga** – asmens sveikatos priežiūros dalis, apimanti sveikatos ugdymą, stiprinimą ir išsaugojimą, ligų ir rizikos veiksnių profilaktiką, sveikų ir sergančių asmenų fizinę, psichinę ir socialinę priežiūrą.

2. **Slaugytojas** – asmuo, įgijęs slaugos studijų baigimo diplomą, taip pat bendrosios praktikos ir (ar) atitinkamą specialiosios praktikos slaugytojo profesinę kvalifikaciją.

3. **Slaugos paslaugos** – teisės aktų reglamentuota slaugytojo atliekama asmens sveikatos priežiūra.

4. **Pagrindinės slaugos studijos** – slaugos studijos aukštesniojoje medicinos mokykloje ar kolegijoje, kurių trukmė ne mažesnė kaip 3 metai ir mokymo programos apimtis – ne mažiau kaip 120 kreditų, arba pirmosios pakopos nuosekliosios universitetinės studijos, kurias baigus suteikiama slaugos bakalauro kvalifikacinis laipsnis ir (ar) slaugytojo profesinė kvalifikacija.

5. **Specialiosios slaugos studijos** – slaugos studijos aukštesniojoje medicinos mokykloje, kolegijoje ar universitete, kurias baigus slaugytojui suteikiama atitinkama specialiosios praktikos slaugytojo profesinė kvalifikacija.

6. **Tęstinės slaugos studijos** – aukštosiose ir (ar) aukštesniosiose medicinos mokyklose organizuojamos slaugos studijos, skirtos slaugytojams perkvalifikuoti.

7. **Slaugos praktika** – teisės aktų reglamentuota slaugytojo, įgijusio bendrosios ir (ar) atitinkamą specialiosios praktikos slaugytojo licenciją bei sertifikatą (kai jis privalomas), atliekama asmens sveikatos priežiūra.

8. **Bendrosios praktikos slaugytojo licencija** – dokumentas, suteikiantis slaugytojui teisę verstis bendrąja slaugos praktika.

9. **Specialiosios praktikos slaugytojo licencija** – dokumentas, suteikiantis slaugytojui teisę verstis atitinkama specialiąja slaugos praktika.

10. **Slaugos praktikos sertifikatas** (toliau – **sertifikatas**) – dokumentas, suteikiantis slaugytojui teisę teikti tam tikras slaugos paslaugas.

11. **Licencijų registras** – Sveikatos apsaugos ministerijos tvarkomas ir saugomas sąrašas, kuriame registruojami duomenys apie licencijų išdavimą, perregistravimą, galiojimo sustabdymą ir panaikinimą.

**ANTRASIS SKIRSNIS
SLAUGOS PRAKTIKOS TEISINIAI PAGRINDAI**

3 straipsnis. Teisė verstis slaugos praktika

1. Verstis slaugos praktika Lietuvos Respublikoje turi teisę nuolatiniai Lietuvos Respublikos gyventojai ir laikinai į Lietuvos Respubliką atvykę asmenys, turintys šio įstatymo nustatyta tvarka

išduotą bendrosios ir (ar) specialiosios praktikos slaugytojo licenciją ir sertifikatą (kai jis privalomas).

2. Bendruosius reikalavimus bendrosios ir (ar) specialiosios praktikos slaugytojo licencijai ir sertifikatui (kai jis privalomas) gauti nustato šio įstatymo 4 ir 8 straipsniai.

3. Laikiniai į Lietuvos Respubliką atvykusiems asmenims bendrosios ir (ar) specialiosios praktikos slaugytojo licencijų ir sertifikatų (kai jie privalomi) išdavimo ypatumus nustato šio įstatymo 5 straipsnis.

4 straipsnis. Bendrieji reikalavimai bendrosios ir (ar) specialiosios praktikos slaugytojo licencijoms gauti

1. Bendrosios praktikos slaugytojo licencija išduodama asmenims, baigusiems pagrindines slaugos studijas, įgijusiems slaugos bakalauro kvalifikacinį laipsnį ir (ar) slaugytojo profesinę kvalifikaciją.

2. Specialiosios praktikos slaugytojo licencija išduodama slaugytojams, baigusiems atitinkamas specialiosios slaugos studijas ir įgijusiems atitinkamą specialiosios praktikos slaugytojo profesinę kvalifikaciją.

5 straipsnis. Bendrosios ir (ar) specialiosios praktikos licencijų ir sertifikatų (kai jie privalomi) išdavimas laikinai į Lietuvos Respubliką atvykusiems asmenims

1. Laikiniai į Lietuvos Respubliką atvykusiems asmenims, norintiems verstis slaugos praktika, bendrosios ir (ar) specialiosios praktikos licencijos ir sertifikatai (kai jie privalomi) išduodami tuo atveju, kai jų slaugos studijų baigimo diplomai bei įgyta bendrosios ir (ar) atitinkama specialiosios praktikos slaugytojo profesinė kvalifikacija yra pripažinti Lietuvos Respublikoje. Šie asmenys privalo turėti leidimą dirbti Lietuvos Respublikoje, išskyrus įstatymų nustatytus atvejus.

2. Laikiniai į Lietuvos Respubliką atvykusiems asmenims bendrosios ir (ar) specialiosios praktikos slaugytojo licencijos ir sertifikatai (kai jie privalomi) išduodami ne ilgesniam laikui, negu laikinai į Lietuvos Respubliką atvykęs asmuo yra gavęs leidimą dirbti Lietuvos Respublikoje, jeigu Lietuvos Respublikos įstatymuose ir Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse nenustatyta kitaip.

3. Slaugos studijų baigimo diplomai ir bendrosios ir (ar) atitinkama specialiosios praktikos slaugytojo profesinė kvalifikacija, įgyta užsienio valstybėse, pripažįstami Lietuvos Respublikos įstatymų, Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių bei kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

6 straipsnis. Bendrosios ir (ar) specialiosios praktikos slaugytojo licencijų išdavimo, perregistravimo, galiojimo sustabdymo, atnaujinimo ar panaikinimo tvarka

1. Bendrosios ir (ar) specialiosios praktikos slaugytojo licencijas išduoda, perregistruoja, sustabdo jų galiojimą, jas atnaujina ar panaikina, taip pat licencijų dublikatus išduoda Sveikatos apsaugos ministerija ar jos įgaliota institucija pagal Sveikatos apsaugos ministerijos patvirtintas Slaugos praktikos licencijavimo taisykles.

2. Slaugos paslaugų, kurioms teikti yra būtina licencija, sąrašą tvirtina Sveikatos apsaugos ministerija.

3. Už bendrosios ir (ar) specialiosios praktikos slaugytojo licencijų išdavimą, perregistravimą, galiojimo atnaujinimą ar dublikatų išdavimą imama nustatyto dydžio valstybės rinkliava.

4. Bendrosios ir (ar) specialiosios praktikos slaugytojo licencijos išduodamos neterminuotam laikotarpiui ir perregistruojamos kas 5 metai.

5. Sveikatos apsaugos ministerijos ar jos įgaliotos institucijos atsakymą bendrosios ir (ar) specialiosios praktikos slaugytojo licencijas išduoti, perregistruoti ar atnaujinti jų galiojimą, taip pat

sprendimą sustabdyti ar panaikinti bendrosios ir (ar) specialiosios praktikos slaugytojo licencijų galiojimą slaugytojas turi teisę apskūsti teismui įstatymų nustatyta tvarka.

6. Sveikatos apsaugos ministerija šio straipsnio 1 dalyje nurodytai veiklai sudaro nuolatinę komisiją. Šios komisijos sudėtį, sudarymo tvarką ir veiklą reglamentuoja Sveikatos apsaugos ministerijos patvirtintos Slaugos praktikos licencijavimo taisyklės.

7 straipsnis. Licencijų galiojimo panaikinimo pagrindai

Licencijos galiojimas panaikinamas, jeigu:

- 1) asmuo, kreipdamasis dėl licencijos išdavimo, pateikė suklastotus ar netinkamus dokumentus;
- 2) asmens kvalifikacija neatitinka licencijoje nurodytos specialybės reikalavimų;
- 3) asmuo padarė šurkščių slaugos praktikos klaidą ar dažnai pasikartojančių slaugos praktikos klaidų;
- 4) asmuo šurkščiai pažeidė paciento teises;
- 5) asmeniui įsigaliojusiu teismo nuosprendžiu yra uždrausta verstis slaugos praktika;
- 6) kitais įstatymų numatytais atvejais.

8 straipsnis. Sertifikatų išdavimo, perregistravimo, galiojimo sustabdymo, atnaujinimo ar panaikinimo tvarka

1. Sertifikatus išduoda, perregistruoja, sustabdo jų galiojimą, juos atnaujina ar panaikina, taip pat sertifikatų dublikatus išduoda Sveikatos apsaugos ministerija ar jos įgaliota institucija pagal Sveikatos apsaugos ministerijos patvirtintas Slaugos paslaugų sertifikavimo taisykles.

2. Už sertifikatų išdavimą, perregistravimą, galiojimo atnaujinimą ar dublikatų išdavimą imama nustatyto dydžio valstybės rinkliava.

3. Slaugos paslaugų, kurioms teikti yra būtinas sertifikatas, sąrašą tvirtina Sveikatos apsaugos ministerija.

4. Sertifikatai išduodami neterminuotam laikotarpiui ir perregistruojami kas 5 metai.

5. Sveikatos apsaugos ministerijos ar jos įgaliotos institucijos atsisakymą sertifikatų išduoti, perregistruoti ar atnaujinti jų galiojimą, taip pat sprendimą sustabdyti ar panaikinti sertifikatų galiojimą slaugytojas turi teisę apskūsti teismui įstatymų nustatyta tvarka.

9 straipsnis. Neteisėta slaugos praktika

1. Neteisėta slaugos praktika – tai veikla, kai asmuo:

- 1) verčiasi slaugos praktika neturėdamas licencijos arba ši yra negaliojanti;
- 2) teikia slaugos praktikos paslaugas neturėdamas sertifikato, kai jis yra būtinas;
- 3) neteisėtai pasisavina slaugytojo vardą.

2. Asmuo už vertimąsi neteisėta slaugos praktika atsako įstatymų nustatyta tvarka.

10 straipsnis. Profesinis tobulinimas

1. Slaugytojų profesiniu tobulinimu rūpinasi sveikatos priežiūros įstaigos, įmonės, jų steigėjai, profesinės sveikatos priežiūros įstaigų organizacijos bei patys slaugytojai.

2. Slaugytojų profesinio tobulinimo, privalomo bendrosios ir (ar) specialiosios praktikos slaugytojų licencijų ir sertifikatų (kai jie privalomi) perregistravimui ar galiojimo atnaujinimui, tvarką ir mastą nustato Sveikatos apsaugos ministerija ar jos įgaliota institucija.

TREČIASIS SKIRSNIS SLAUGYTOJŲ TEISĖS IR PAREIGOS

11 straipsnis. Slaugytojų teisės

Slaugytojai turi teisę:

- 1) verstis slaugos praktika įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka;
- 2) atsisakyti taikyti slaugymo metodus, gydymo procedūras, kurie prieštarauja medicinos etikai, jeigu tai nesukelia pavojaus paciento gyvybei ar sveikatai;
- 3) įgyti profesinę slaugytojo kvalifikaciją tęstinėse slaugos studijose;
- 4) kitas Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytas teises.

12 straipsnis. Slaugytojų pareigos

Slaugytojai privalo:

- 1) pagal savo kompetenciją teikti būtinąją medicinos pagalbą;
- 2) verstis bendrąja ir (ar) specialiąja slaugos praktika šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka;
- 3) tobulinti savo profesines žinias;
- 4) laikytis profesinės etikos reikalavimų Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;
- 5) gerbti pacientų teises;
- 6) suteikti informaciją apie paciento sveikatos būklę įstatymų nustatyta tvarka;
- 7) tinkamai tvarkyti slaugos (medicinos) dokumentaciją;
- 8) teikdami pacientams slaugos paslaugas, bendradarbiauti su kitais sveikatos priežiūros bei socialinį darbą atliekančiais specialistais;
- 9) vykdyti kitas Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytas pareigas.

13 straipsnis. Slaugos praktikos kontrolė

Slaugytojų profesinę veiklą kontroliuoja Sveikatos apsaugos ministerija ir kitos įstatymų įgaliotos valstybės institucijos.

KETVIRTASIS SKIRSNIS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

14 straipsnis. Bendrosios ir (ar) specialiosios praktikos slaugytojų profesinės kvalifikacijos pripažinimas

Asmenims, baigusiems slaugos studijas ir įgijusiems medicinos sesers, vaikų įstaigų medicinos sesers, medicinos felčerio ar akušerio diplomą ir atitinkamą profesinę kvalifikaciją, bendrosios ir (ar) atitinkama specialiosios praktikos slaugytojo profesinė kvalifikacija pripažįstama Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

15 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

1. Šis įstatymas įsigalioja nuo 2001 m. spalio 1 d., išskyrus 9 straipsnį, kuris įsigalioja nuo 2003 m. spalio 1 d., ir 16 straipsnį.

2. Slaugytojai, pradėję verstis bendrąja slaugos praktika iki 2001 m. spalio 1 d., bendrosios praktikos slaugytojo licenciją ir sertifikatą (kai jis privalomas) turi įgyti iki 2003 m. spalio 1 d. Šiuo laikotarpiu išduodant jiems licencijas, nėra taikomi šio įstatymo 4 straipsnio reikalavimai. Licencijos šiems asmenims išduodamos pateikus dokumentą, patvirtinantį atitinkamos profesinės kvalifikacijos pripažinimą šio įstatymo 14 straipsnio nustatyta tvarka.

3. Nuo 2001 m. spalio 1 d. iki 2003 m. spalio 1 d. slaugytojams netaikomi šio įstatymo 3 straipsnio 1 dalies reikalavimai turėti bendrosios praktikos slaugytojo licenciją ir sertifikatą (kai jis privalomas). Nuo 2003 m. spalio 1 d. bendroji slaugos praktika be bendrosios praktikos slaugytojo licencijos ir sertifikato (kai jis privalomas) yra neteisėta.

4. Slaugytojai, pradėję verstis specialiąja slaugos praktika iki 2001 m. spalio 1 d., atitinkamą specialiosios praktikos slaugytojo licenciją ir sertifikatą (kai jis privalomas) turi įgyti iki 2005 m. spalio 1 d.

5. Nuo 2001 m. spalio 1 d. iki 2005 m. spalio 1 d. slaugytojams netaikomi šio įstatymo 3 straipsnio 1 dalies reikalavimai turėti specialiosios praktikos slaugytojo licenciją ir sertifikatą (kai jis privalomas). Nuo 2005 m. spalio 1 d. specialioji slaugos praktika be atitinkamos specialiosios praktikos slaugytojo licencijos ir sertifikato (kai jis privalomas) yra neteisėta.

16 straipsnis. Pasiūlymai Vyriausybei ar jos įgaliotai institucijai

Pasiūlyti Vyriausybei ar jos įgaliotai institucijai iki 2001 m. spalio 1 d. parengti ir patvirtinti šį įstatymą įgyvendinančius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

VALDAS ADAMKUS